

§ 80

**Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Thomas Wallgrenin toivomusponnosta Mayors for Peace
-verkoston huomioimisesta kaupungin rauhankasvatustyössä**

HEL 2017-001993 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki liittyi Mayors for Peace -verkostoon vuoden 2017 alussa. Mayors for Peace -verkoston tavoitteena on ydinaseiden kieltäminen ja pysyvän maailmanrauhan edistäminen. Keskeisiä tehtäviä tämän tavoitteen saavuttamiseksi ovat nälänhädän ja köyhyyden poistaminen, pakolaisten auttaminen, ihmisoikeuksien tukeminen, ympäristönsuojelu sekä muiden maailmanrauhaa uhkaavien ongelmien ratkaiseminen.

Helsinkiläiset koulut, oppilaitokset ja päiväkodit toimivat keskellä muuntuvaa ja monimuotoista kaupunkia sekä yhteiskuntaa. Lapset ja nuoret ovat aikaisempaa enemmän tietoisia maailman epävakauksesta. Erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät helsinkiläisessä kasvatuksessa ja opetuksessa vuorovaikutuksessa keskenään.

Kaikki helsinkiläiset peruskoulut ja toisen asteen oppilaitokset ovat viime lukuvuoden aikana tehneet yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat. Yhdenvertaisuus tarkoittaa samanvertaisuutta eri ihmisryhmien välillä. Yhdenvertaisuuslain mukaisesti ketään ei saa syrjiä iän, alkupeuran, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten välistä tasa-arvoa. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmissa on kuvattu yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät koulun ja oppilaitoksen tavoitteet ja sisällöt.

Helsinkiläisen opetuksen ja kasvatuksen päivittäinen arki toteuttaa rauhankasvatusta ja edistää mikrotasolla Mayors for Peace -verkoston tavoitteiden toteutumista. Kouluissa ja oppilaitoksissa toimitaan yhteisöllisesti. Yhteisölliseen toimintakulttuuriin kuuluvat mm. hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen, rakentava vuorovaikutus, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus, oppilaiden osallisuus sekä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa eikä keneltäkään.

Osallisuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet ovat tärkeä osa yhdenvertaisuuskasvatusta. Varhaiskasvatussuunnitelmassa ja koulujen ja oppilaitosten opetussuunnitelmissa on lasten ja nuorten osallisuutta korostettu Helsingissä vahvasti. Tavoitteena on lasten ja nuorten aktiivinen osallistuminen kaikkeen päiväkodin, koulun ja oppilaitoksen toiminnan ja oppimisen suunnitteluun ja kehittämiseen. Lisäksi koulut ja oppilaitokset osallistuvat kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin toimintaan.

Helsingin kaupungin lukioiden ja Stadin ammattiopiston opiskelijoilla on mahdollisuus valita opintoihinsa ns. Aktiivipolku-opintoja. Aktiivipolku-opintojen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvua aktiivisiksi, vastuuta kantaviksi ja kriittisiksi kansalaisiksi. Opintoihin voi sisältyä esimerkiksi osallistuminen jonkin kansalaisjärjestön tai globaalin verkoston toimintaan. Toiminnan kautta opiskelijan ymmärrys yhteiskunnallisista ja globaaleista ilmiöistä kasvaa.

Varhaiskasvatuksessa eettisen ajattelun taitojen kehittymistä tuetaan pohtimalla lasten kanssa eri tilanteissa esiintyviä tai lapsia askarruttavia eettisiä kysymyksiä. Teemat voivat liittyä esimerkiksi ystävyyteen, oikeudenmukaisuuteen tai pelon, surun ja ilon aiheisiin. Perusopetuksen opetussuunnitelmaan on kirjattu kestävän tulevaisuuden tavoitteita, joiden mukaan koulu edistää yhteistyössä huoltajien, eri toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa kestävää tulevaisuutta omassa koulussa, lähiyhteisössä ja myös globaalisti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on ollut kumppanina kehittämässä Minun silmin, Sinun silmin -ohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on vähentää konflikteja, jotka syntyvät esim. rasismista ja erilaisuuden pelosta tai ryhmien välisistä ennakkoluuloista ja tukea yksilön ja yhteisön hyvinvointia antamalla valmiuksia omien arvojen ja mielipiteen esille tuomiseen. Ohjelma on Helsingin kaupungin ja Cambridgen yliopiston yhdessä Suomen oloihin kehittämä ohjelma, joka antaa konkreettisia ajattelun ja toiminnan välineitä arjen tilanteiden ja konfliktien kohtaamiseen ja ratkaisemiseen väkivallattomasti.

Tavoitteena on, että kaikkien koulujen ja oppilaitosten on mahdollisuus ottaa Minun silmin, Sinun silmin -ohjelma käyttöön. Tämän syksyn aikana on koulutettu psykologeja, kuraattoreja, opettajia, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan henkilöitä sekä kolmannen sektorin toimijoita MiSi-ohjajiksi ja ohjelmaa on tarkoitus pilotoida joissakin peruskouluissa ja oppilaitoksissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää merkittävänä Helsingin liittymistä Mayors for Peace -verkostoon. Helsingin oppilaitoksissa, kouluissa ja päiväkodeissa on tarpeen kehittää konkreettisia menetelmiä ja ohjelmia

10.10.2017

demokratia- ja kansalaiskasvatuksen tueksi. Mayors for Peace -verkoston jäsenyys on tähän hyvä väline.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kirsi Verkka, opetuskonsultti, puhelin: 310 84026
kirsi.verkka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa 11.10.2017 mennessä valtuutettu Thomas Wallgrenin toivomusponnosta, jossa kehoitetaan selvittämään, miten Helsingin jäsenyys Mayors for Peace -verkostossa voidaan huomioida kaupungin rauhankasvatustyössä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kirsi Verkka, opetuskonsultti, puhelin: 310 84026
kirsi.verkka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano